

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
DS: 8spaaur
E-mail: epodatelna@mk.gov.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci dne 3. 5. 2025

Za správnost: Mikšovská

V Praze dne 14. 4. 2025

Č. j. MK 33386/2025 OPP

Sp. zn. MK-S 12130/2024 OPP

Vyřizuje: Mgr. Tereza Mikšovská

Dle rozdělovníku

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **prohlašuje kamenný klenutý mostek v Olšině**, situovaný na pozemcích p. č. 1323/1, 1343 a 1354, k. ú. a obec Horní Planá, okres Český Krumlov, Jihočeský kraj, za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je účastníkem: Město Horní Planá, se sídlem Náměstí 54, 382 26 Horní Planá, IČ: 00245895.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je příloha s orientačním zákresem umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy, nedílnou součástí rozhodnutí jsou dále dvě identifikační fotografie kulturní památky.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo dne 6. 9. 2024 podnět k prohlášení kamenného mostku v Olšíně za kulturní památku od Spolku Olšina, z. s. Památková ochrana mostku byla v příloze dopisu zdůvodněna takto:

„(...) Starý kamenný, klenutý mostek se nachází na vedlejší cestě, spojující západní část vesnice Olšina s její východní částí a překrnuje potok Olšina, který vytéká z rybníku Olšina. Rybník Olšina v lokalitě s výmluvným historickým názvem Dlouhé mosty je situován při zřejmě už prehistorické zemské cestě (posléze Hirsově Újezdu) z Čech do Horních Rakous. Jako původní součást věnného zboží zlatokorunského kláštera je dokladem vytváření kulturní krajiny kolonizované sídlotvorným a krajinotvorným uměním cisterciáků a jeho příkladné součinnosti s evropskými ambicemi kulturní a hospodářské politiky českých panovníků, posléze velmožů Rožmberského rodu a jejich dědiců. Rybník a nejspíše i jemu příslušné stavby včetně hospodářsko-technických zařízení, byl zbudován nejpозději před polovinou 15. století. Proto také byla rybářská bašta na hrázi olšinského rybníka, v září roku 2007, prohlášena za nemovitou kulturní památku ČR.

Podle historických záznamů o osadě Olšina, mohl být mostek postaven spolu s prvními chalupami, asi ve 14 století, ještě dříve, než samotný rybník, bašta a hráz. Mostek a cesta představovaly hlavní komunikaci a spojnici mezi místy Hodňov – Olšina – Mokrý – Ořechovka – Květušín - tomu by nasvědčovalo i rozcestí za mostkem.

Osada Olšina a rybník Olšina jsou mimořádně působivým způsobem situovány v krajině jako protějšek masivu Knížecího stolce a Špičáku. Areál bašty spolu s rozsáhlými fragmenty krajinně-architektonického zázemí - tvoří ucelený a dále neredukovatelný soubor. Tento soubor je z hlediska památkové péče a z hlediska ochrany krajiny nepostradatelnou součástí daného historicky vzniklého celku. V rámci příslušné scenerie se jedinečným způsobem uplatňuje i starý klenutý kamenný mostek, vykazuje hodnoty historického dokladu, hodnoty estetické a krajinotvorné.

Domníváme se, že zařazení kamenného mostku na seznam nemovitých kulturních památek je způsob jak umožnit jeho záchranu a odbornou rekonstrukci a je ve veřejném zájmu. Prosíme proto o zahájení řízení ve věci zařazení kamenného mostku na seznam nemovitých památek ČR.(...)“

Spolek Olšina, z. s. usiloval o památkovou ochranu mostu již v roce 2011. V té době však nebyl jednoznačně znám vlastník objektu, tudíž ministerstvo nemohlo ve věci vést správní řízení. Spolek později požádal o součinnost s určením vlastníka Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Z výsledků jeho šetření vyplynulo, že vlastníkem mostku je místně příslušná obec, tedy Město Horní Planá. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových ve svém dopise čj. UZSVM/C/134047/2024-HMSO ze dne 22. 8. 2024 uvedl:

„(...) Město Horní Planá uvedlo, že přes dotčený mostek vede místní komunikace III. třídy s označením 36c, která je zanesena v Pasportu komunikací města Horní Planá, současně Úřad ověřil, že tato místní komunikace spojuje tělesa místních komunikací na pozemcích parc.č. 1349 a 1343 v kú. Horní Planá.

Vzhledem k uvedenému odkazujeme na ust. § 12 odst. 1 písmeno b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích v platném znění (zákon č. 13/1997 Sb.), dle kterého jsou mostní objekty, po nichž je vedena komunikace, součástí této komunikace – v konkrétním případě tudíž součástí místní komunikace.

Místní komunikace jsou ze zákona č. 13/1997 Sb. vlastnictvím obcí.

Dovolujeme si tedy vyslovit názor, že dle shora citovaného zákonného ustanovení je mostek vlastnictvím města Horní Planá.

Součást věci není samostatnou věcí v právním slova smyslu a sleduje vždy právní režim věci hlavní, tj. v tomto případě tělesa místní komunikace.

S ohledem na shora uvedené se mostek jako součást místní komunikace nestal a nemůže stát vlastnictvím České republiky – Úřadu z titulu opuštění dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.(...)“

Na základě výše uvedeného zjištění požádalo ministerstvo o posouzení podnětu a případnou aktualizaci návrhu místně příslušnou odbornou organizaci památkové péče. **Národní památkový ústav, ú. o. p. v Českých Budějovicích**, posoudil současný stav mostku v Olšíně, památkovou ochranu doporučil a zaslal ministerstvu aktualizovaný návrh na prohlášení věci za kulturní památku. V dopise č. j. NPU-331/85104/2024 ze dne 22. 10. 2025 uvádí následující:

*„(...) **Popis:** Mostek byl vystavěn z režného lomového kamene, je jednoobloukový s polokruhovým zaklenutím, s vodorovnou vrcholnicí. Oblouk klenby o světlosti 4,30 m a dimenzí 45 – 66 cm je tvořen plochými neopracovanými kameny. Osa mostu je orientována cca ve směru V – Z, most je dlouhý cca 8 m a široký 4,40 m. Most bez nadezdívky s levou šikmostí má drobná oblá křídla umístěná na návodní straně. Cesta na mostě je mírně vyklenuta, její povrch je opatřen živící, po okrajích je uchycen travní drn. Dno koryta potoka je pravděpodobně přírodní, neupravené.*

Datace: Most pochází nejdříve z konce 18. nebo 1. pol. 19. stol.

Historie: Nejzazší historie mostu může sahát do konce 18. století, kdy je archivně doložena povodeň a s ní související prolomení hráze rybníka Olšina. Při této jistě mohutné živelné katastrofě by ani námi sledovaný drobný kamenný mostek neobstál. Je tedy pravděpodobné, že jeho vznik souvisí s historicky doloženými stavebními úpravami nového východního zaoblení hráze rybníka a patrně i s jistými nutnými úpravami na vytékajícím vodním toku Olšinského potoka. Mapa stabilního katastru z roku 1826 již dokládá v této oblasti opravovaný zákres jeho toku včetně zmiňovaného mostu.

Stav a využití: Pojivo zdiva mostu je v lici hluboko vymleto, hlavně u bočních částí obou čel dochází k uvolňování jednotlivých kamenů. Mostek bez nadezdívky, kdy cesta vedla prakticky téměř po rubu klenby, je typem využívaným a budovaným od nejstarších dob do 1. pol. 19. stol. na méně namáhaných a využívaných komunikacích. Povolené zatížení mostu je upraveno dopravní značkou do 3,5 tuny.

Zhodnocení: Most je cenným příkladem technicko – dopravní stavby, která představuje typ stavebně konstrukční technologie, zděné z tradičního materiálu z bezprostředního okolí, používané ve vesnickém prostředí. Je dokladem řemeslné dovednosti a zručnosti našich předků, jež se vyznačovala citem k úměrnosti a hmotovému začlenění staveb v krajině.(...)“

Po obdržení výše citovaného návrhu požádalo ministerstvo o vyjádření místně příslušné orgány památkové péče. **Městský úřad Český Krumlov, odbor památkové péče**, ve svém dopise č. j. MUCK 93237/2024/OPP/JV ze dne 14. 11. 2024 prohlášení předmětného mostku za kulturní památku též **doporučil**:

„(...) Mostek je příkladem technicko – dopravní stavby, která vznikla koncem 18. století nebo v 1. polovině 19. století. Představuje typ obloukové konstrukce vyzděné z v místě tradičního kamenného materiálu, používaného ve vesnickém prostředí. Jako autentický stavební prvek je cennou součástí historické kulturní krajiny Olšiny.

Památková hodnota mostku spočívá především v tom, že je příkladem jednoduché technické stavby vzniklé ve vesnickém prostředí, která je ukázkou řemeslné dovednosti tehdejších lidí. Mostek je typem základní statické struktury používané od nejstarších dob. Tyto stavby jsou prostředky současného stavitelství snadno nahraditelné, a tudíž bez právní ochrany ohrožené. Z tohoto důvodu je prohlášení mostku za kulturní památku potřebné.

Prohlášením mostu za kulturní památku bude položen právní základ ochrany jeho autentické podoby, která je odkazem kultury minulosti.

Vzhledem k tomu správní orgán prohlášení kamenného klenutého mostku v Olšině kulturní památkou doporučuje.(...)“

Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, ve svém vyjádření č. j. KUJCK 30406/2025 ze dne 10. 3. 2025 prohlášení mostku v Olšině za kulturní památku taktéž **doporučil**:

„(...)Kamenný mostek v osadě Olšina překlenuje potok Olšina z nedalekého rybníka stejného jména. Mostek dle zákresu v mapě Stablního katastru pochází nejpozději z první čtvrtiny 19. století. Jedná se o drobnou technickou stavbu, která se zachovala v původním architektonickém ztvárnění, tedy jako mostek bez nadezdívky s pochozí plochou téměř po rubu klenby, jako typické překlenutí vodního toku na méně frekventovaných komunikacích od nejstarších dob do první poloviny 19. století. Mostek byl vystavěn z lomového kamene jako jednoobloukový s drobnými oblými křídly na návodní straně. Oblouk klenby je polokruhový, s vodorovnou vrcholnicí o světlosti 4,30 m a dimenzí 45–66 cm je tvořen plochými neopracovanými kameny. Mostek je dlouhý cca 8 m a široký 4,40 m. Cesta na mostě je mírně vyklenuta, opatřena živičným povrchem, po okrajích je uchycen travní drn. Pojivo zdiva je vymleto zejména v bočních částech obou čel mostku a dochází k uvolňování jednotlivých kamenů.

Kamenný mostek přes potok Olšina představuje autenticky dochovanou drobnou technicko-dopravní stavbu vybudovanou tradiční stavebně konstrukční technologií z tradičního materiálu, dokládající řemeslnou zručnost našich předků. Svým architektonickým ztvárněním a zakomponováním v krajině je mostek rovněž reprezentantem estetických kvalit původní historické stavby ve venkovském prostředí.

Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor kultury a památkové péče, doporučuje prohlášení „Kamenného klenutého mostku v Olšině, pozemku parc. č. 1323/1, v katastrálním území

***Horní Planá, obec Horní Planá, část obce Olšina, okres Český Krumlov, kraj Jihočeský”
za kulturní památku.***

Na základě všech výše uvedených skutečností lze kamenný klenutý mostek v Olšině označit za významný doklad historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti, který naplňuje pojem kulturní památka ve smyslu ustanovení § 2, odst. 1, písm. a), zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. (...)“

Na základě výše citovaných stanovisek Ministerstvo kultury zahájilo správní řízení o prohlášení kamenného klenutého mostku v Olšině za kulturní památku. O zahájení řízení byl vyrozuměn vlastník mostu a současně mu bylo umožněno, aby se v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. Účastník řízení převzal dopis s vyrozuměním dne 18. 3. 2025 a možnosti vyjádřit se k podkladům nevyužil.

Po vyhodnocení všech výše uvedených podkladů, které v naprostém souladu doporučují prohlášení mostu za kulturní památku, dospělo Ministerstvo kultury k následujícímu závěru:

Působivá subtilní konstrukce kamenného mostku je usazena nad drobnou vodotečí. Překlenuje potok Olšina poté, co vytéká z nedalekého stejnojmenného rybníka středověkého založení. Pozoruhodný mostek, jehož stáří je dle historických map doloženo minimálně od první poloviny 19. století, představuje jednoduchou klenutou konstrukci pečlivě vyskládanou z lomového kamene pocházejícího z místních zdrojů. Je tvořen jedním obloukem většího rozpětí a vzhledem k absenci jakékoliv nadezdívky nebo parapetní zídky, působí velmi křehkým dojmem. Podrobný popis a historie mostku – viz citace vyjádření Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Českých Budějovicích.

Autenticky dochovaná historická konstrukce, bez jakýchkoliv pozdějších nevhodných zásahů, je důležitým dokladem stavební techniky a postupů tradičního stavitelství ve venkovském prostředí. Mimo hodnoty historické, technické, řemeslné a architektonické, nelze mostu upřít ani kvality estetické a krajinotvorné. Drobná kamenná stavba je usazena v kulturní krajině po staletí utvářené cisterciáky ze zlatokorunského kláštera, v blízkosti středověkého rybníka a nedaleké barokní rybářské bašty. Mostek dodnes esteticky zhodnocuje nenápadné, ale malebné zákoutí, které kdysi bývalo historickou spojnici mezi osadou Olšina a okolní krajinou i přilehlými obcemi.

Dnes přes mostek prochází vedlejší, málo užívaná silnice kategorie III. třídy. Zatížení historické konstrukce tak není ohroženo nadměrným provozem. Avšak vzhledem k letité absenci běžné údržby, není stavebně technický stav mostu příliš uspokojivý. Pojivo mezi vyskládanými kameny je značně vymleto, čímž dochází místy i k uvolňování zdiva. Bylo by vhodné zajistit odborný zásah a pod dohledem orgánů památkové péče mostní konstrukci šetrně zpevnit a obnovit. Památková ochrana mostku pak umožní vlastníkovvi požádat o finanční příspěvek na zvýšené náklady spojené s obnovou kulturní památky. Památková ochrana totiž není pojata jako jednostranné omezení vlastnického práva

bez náhrad. Zákon o státní památkové péči nabízí řadu kompenzací, vázaných na zachování a údržbu kulturní památky (možnost bezplatných odborných konzultací, čerpání dotací na plánovanou obnovu). Výše a způsob náhrad jsou dány povahou věci, zejména záleží na výši nákladů, jimiž obnova či údržba kulturní památky překračuje obvyklé výdaje.

Pro své jmenované hodnoty historické, technické, architektonické, řemeslné, estetické, krajinotvorné a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka splňuje kamenný klenutý mostek v Olšině, obec Horní Planá, okres Český Krumlov, Jihočeský kraj, podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastížen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Rozdělovník:

Město Horní Planá, Náměstí 54, 382 26 Horní Planá

Stejnopis rozhodnutí:

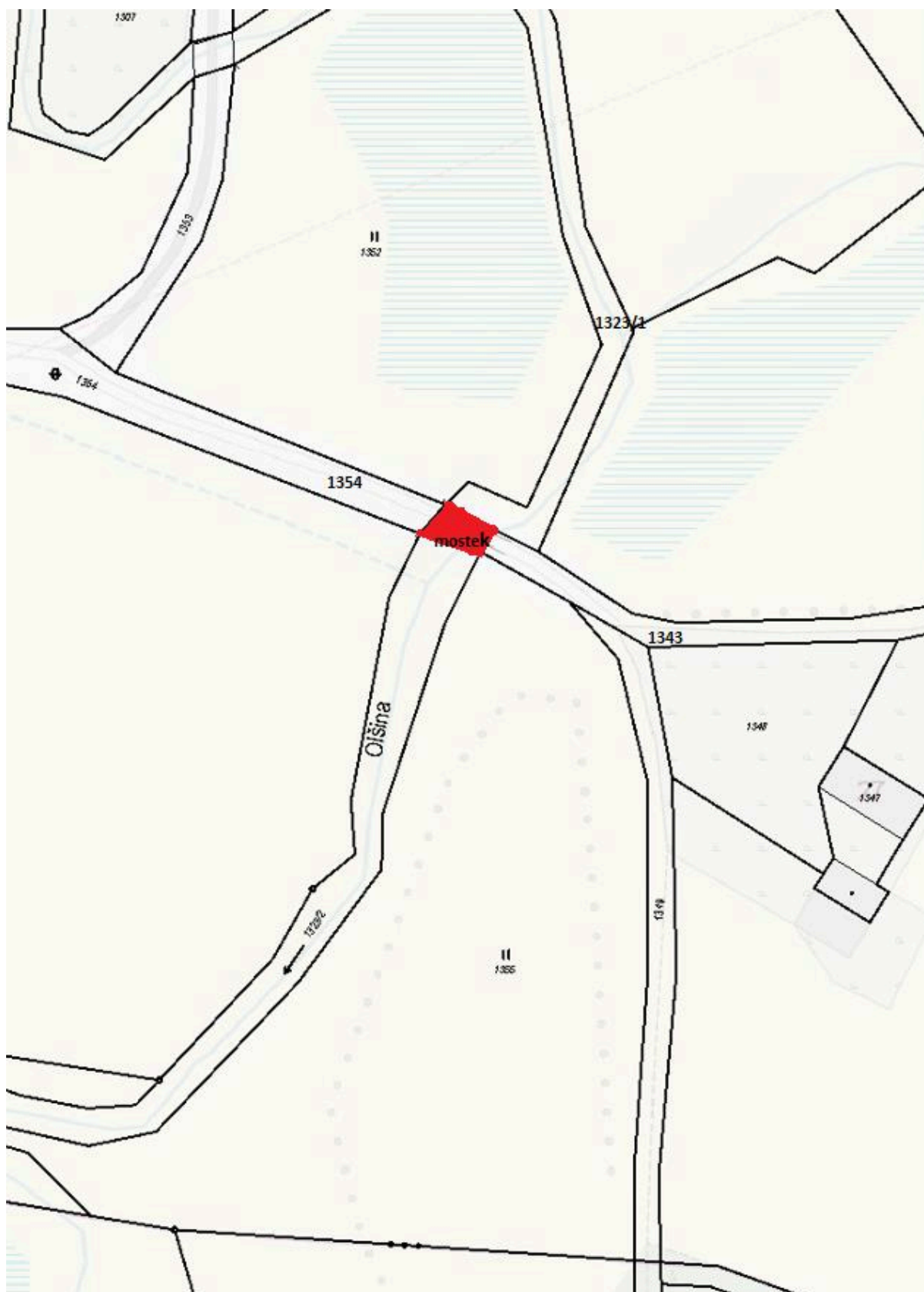
Národní památkový ústav, generální ředitelství

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích

Městský úřad Český Krumlov, odbor památkové péče

Krajský úřad Jihočeského kraje, oddělení památkové péče
Spolek Olšina, z. s., Olšina 30, 382 26 Horní Planá

Orientační zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy
– nedílná součást výroku rozhodnutí č.j. MK 33386/2025 OPP ze dne 9. 4. 2025

Dvě identifikační fotografie kulturní památky
– nedílná součást rozhodnutí č.j. MK 33386/2025 OPP ze dne 9. 4. 2025

Pohled od SZ

Pohled od JV